

Baltagul - Caracterizare Nechifor Lipan

Si in caracterizarea lui Nechifor Lipan se utilizeaza procedeul mastilor. In acest sens se pune accentul pe descrierea aspectului exterior, a imbracamintii: ("Purta caciula brumarie. Avea cojoc in clinuri, de miel negru, pana la genunchi si era incaltat cu botfori"), dar si pe stilul vorbirii sale ("mester la vorba"). Este "vrednic roman", cinstit prietenos amator de petreceri, fara teama de hoti. El face parte din categoria oamenilor puternici si indrazneti, avand attributele eroilor: "de oameni rai spunea ca nu-i pasa, are pentru dansi pistoale incarcate in dasagi". In caracterizarea sa si numele are rolul de a da relief, Nikephoros insemnand purtator de biruinta, lumina victoriei.

Deoarece este un personaj absent, el devine o prezenta printr-un act de sinteza, infaptuit de cei care l-au cunoscut, revine la viata prin restituire.

Nechifor Lipan este un personaj emblema, reprezentand lumea din care face parte: "locuitorii acesteia de sub brad sunt niste fapturi de mirare. Iuti si nestatornici ca apele, ca vremea, rabdatori in suferinta ca si-n ierni cumplite, fara griji in bucurii ca si-n arsitele lor de cuptor, plecandule dragostea si betiasi datinile lor de la inceputul lumii, ferindu-se de alte neamurii si de oamenii de la campie si venind la barlogul lor ca fiara de codru mai cu seama stau ei in fata soarelui c-o inima ca din el rupta...."

Prima pozitie a textului este un enunt-definitie. Astfel, termenii "locuitorii" si "fapturi" intra in relatie de sinonime. Un rol important in sesizarea trasaturilor definitorii il are fargmentarea. Relatia sintactica dintre determinant si determinati este intrerupta prin intermediul punctuatiei. Aceste trasaturi sunt evidentiata prin enumerare, insa procedeul de aici, pe langa rolul acumulativ si unul rezumativ. Gerunziile "plecand", "ferindu-se", "venind" surprind clipa concreta, dar au si un rol rezumativ. Se realizeaza astfel impresia de emblema de efegie. In alt context, N.Manolescu a observat rolul rezumativ al povestirii asupra realului, la Sadoveanu. Aceasta sistematizare opereaza si in descriere.

Pentru Vitoria "mustata aceea neagra" si "ochii aceia cu sprancene aplecate" sunt "dragostea ei de douazeci si mai bine de ani". Detaliul portretistic inlocuieste persoana. Sintetizarea se obtine si prin procesul de sinonimizare contextuala, "mustata " si "ochii", apoi "infatisarea toata" intrand in raport de egalitate cu termenul abstract "dragostea". De astfel, la Sadoveanu de multe ori substantivele abstracte se concretizeaza dobandind statul de personificare: "i-a schimbat numele, ca sa nu-l mai cunoasca bolile si moartea ".

Spuneam ca Nechifor Lipan revine la viata prin restituire. Inmormantarea este actul suprem al acestei restituirii. Prin infaptuirea dreptatii si implinirea ritualului, echilibrul cosmic este restabilit. Eroul este readus in prezent, intorcandu-si fata spre soare si spre noi.